

Sygn. akt V.2 Ka 181/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział V Karny Sekcja Odwoławcza

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

Sędziowie: SSO Olga Nocoń

SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Protokolant: Monika Machulec

w obecności Marcina Darmochwała Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Raciborzu

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2018 r.

sprawy: **R. L. /L./**

s. T. i U.

ur. (...) w R.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Raciborzu

z dnia 8 stycznia 2018r. sygn. akt II K 152/17

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska (spr.)

SSO Olga Nocoń SSO Lucyna Pradelska-Staniczek

Sygn. akt V. 2 Ka 181/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Raciborzu w postępowaniu w sprawie II K 152/17 wydał w dniu 8 stycznia 2018 r. wyrok łączny wobec R. L. skazanego prawomocnymi wyrokami:

Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 08 grudnia 2005 r., sygn. akt IX Ks 41/05 za czyn z art. 77 § 2 kks w zw. z art. 6 § 3 kks na karę grzywny w ilości 20 stawek dziennych po 40 zł każda, która została wykonana w całości;

Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 17 lipca 2006 r., sygn. akt IX K 865/05 za czyn z art. 178a § 1 kk i art. 244 kk w zw. z art. 11 § 2 kk na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby oraz na karę grzywny (art. 71 § 1 kk) w ilości 60 stawek dziennych po 20 zł każda, która została uiszczona w całości, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 20 września 2010 r., sygn. akt IX Ko 1687/20 zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności skróconej o 60 dni, którą odbywał od dnia 21 maja 2014 r. do dnia 26 listopada 2014 r. i od dnia 08 grudnia 2016 r. do dnia 07 czerwca 2017 r., kiedy to postanowieniem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 07 czerwca 2017 r., sygn. akt IV KOW 1720/17/WZ został warunkowo przedterminowo zwolniony z okresem próby do dnia 21 czerwca 2019 r.;

Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 13 listopada 2006 r., sygn. akt IX K 932/06 za czyn z art. 193 kk na karę grzywny w ilości 30 stawek dziennych po 10 zł każda oraz za czyn z art. 190 § 1 kk na karę grzywny w ilości 40 stawek dziennych, przy orzeczeniu kary łącznej grzywny w ilości 40 stawek dziennych po 10 zł każda, która została wykonana w całości;

Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 26 stycznia 2009 r., sygn. akt IX Ks 38/08 za czyn z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i art. 9 § 3 kks na karę grzywny w ilości 150 stawek dziennych po 50 zł każda, która została wykonana w całości;

Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 26 stycznia 2010 r., sygn. akt II K 528/09 za czyn z art. 244 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby oraz na karę grzywny (art. 71 § 1 kk) w ilości 60 stawek dziennych po 20 zł każda, która została wykonana w całości;

Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 08 marca 2012 r., sygn. akt III K 816/06 za czyn z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk, art. 297 § 1 kk, art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 12 kk na karę 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby oraz na karę grzywny w ilości 80 stawek dziennych po 10 zł każda, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 25 lipca 2016 r. zarządzono do wykonania karę zastępczą 40 dni pozbawienia wolności i która to kara grzywny została uiszczona w całości;

Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 16 grudnia 2013 r., sygn. akt III K 888/12 za czyny z art. 286 § 1 kk popełnione w ramach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 kk na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby oraz na karę grzywny 40 stawek dziennych po 20 zł każda, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 23 września 2015 r. zarządzono do wykonania karę zastępczą 20 dni pozbawienia wolności i która to kara grzywny została uiszczona w całości;

Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 09 stycznia 2015 r., sygn. akt II K 590/14 za czyn z art. 286 § 1 kk na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat tytułem próby oraz na karę grzywny w ilości 60 stawek dziennych po 10 zł każda, którą postanowieniem Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 12 stycznia 2017 r. zamieniono na karę zastępczą 6 miesięcy prac społecznie użytecznych po 40 godzin w stosunku miesięcznym;

Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 02 sierpnia 2016 r., sygn. akt III K 514/13 za czyn z art. 233 § 1 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz za czyn z art. 270 § 1 kk na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, przy orzeczeniu kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby oraz na karę grzywny (art. 71 § 1 kk) w ilości 50 stawek dziennych po 20 zł każda;

Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 21 lutego 2017 r., sygn. akt II K 982/16 za czyn z art. 242 § 3 kk na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym postanowieniem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 07 czerwca 2017 r., sygn. akt IV KOW 1720/17/WZ został warunkowo przedterminowo zwolniony z okresem próby do dnia 21 czerwca 2019 r.

Na podstawie art. 91§2 kk i art.86§1 k.k i art. 89 § 1a kk , art. 89 §1b kk i art. 569 § . 1 kpk . Sąd w miejsce kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami

-Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 16 grudnia 2013r. sygn. akt. III K 888/12

-Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 9 stycznia 2015r. sygn. akt. III K 590/14,

-Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 2 sierpnia 2016r. sygn. akt. III K 514/13

wymierzył skazanemu karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku).

Na podstawie art.576 k.p.k. ustalił że w pozostałym zakresie w/w wyroki będą podlegać odrębnemu wykonaniu.

Na podstawie art. 572 kpk umorzył postępowanie w przedmiocie objęcia wyrokiem łącznym w zakresie wyroków:

- Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 8 grudnia 2005r. sygn. akt. IX Ks 41/05,

-Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 17 lipca 2006r. sygn. akt. IX K 865/05,

-Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 13 listopada 2006r. sygn. akt. IX K 932/06,

-Sadu Rejonowego w Rybniku z dnia 26 stycznia 2009r. sygn. akt. IX Ks 38/08,

- Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 26 stycznia 2010r. sygn. akt. II K 528/09,

- Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8 marca 2012r. sygn. akt. III K 816/06,

- Sądu Rejonowego w Raciborzu z dnia 21 lutego 2017r. sygn. akt. III K 982/16

Na podstawie art.624§1 k.p.k. Sąd zwolnił skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Apelacje od powyższego wyroku łącznego wywiódł skazany R. L.. Zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze wnosząc o warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej kary 8 miesięcy pozbawienia wolności. Zarzucił, iż od kilku lat jest choruje na nadciśnienie tętnicze i jest pod stałą opieką lekarską. Ponadto w lutym 2015r. przeszedł udar mózgu i od tego czasu jest pod stałą opieką lekarzy neurologów. Nadto w 2018r. zaczął chorować na dnę moczową. Zdaniem skazanego jego zły stan zdrowia uzasadnia zastosowanie wobec niego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja skazanego nie zasługiwała na uwzględnienie, a zarzut podniesiony przez skarżącego nakazywał uznać wniesiony środek odwoławczy za bezzasadny.

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że Sąd Rejonowy w trafny sposób umorzył postępowanie karne o wydanie wyroku łącznego wobec wyroków wymienionych w pkt. 3. Gdyż kary te zgodnie z brzmieniem obowiązujących od 1 lipca 2015r. przepisów Kodeksu Karnego nie nadawały się do połączenia w węzeł kary łącznej.

Sąd I instancji w prawidłowy sposób ustalił też wyroki, które podlegały łączeniu czyli 3 spośród 10 wyroków, którymi R. L. był skazany mianowicie wyroki:

-Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 16 grudnia 2013r. sygn. akt. III K 888/12

-Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 9 stycznia 2015r. sygn. akt. III K 590/14,

-Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 2 sierpnia 2016r. sygn. akt. III K 514/13

Wszystkie te wyroki skazywały R. L. na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania.

I tak : - wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 16 grudnia 2013r. sygn. akt. III K 888/12 został skazany na karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 4 lat

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 9 stycznia 2015r. sygn. akt. III K 590/14 na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 3 lat,

- wyrokiem Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 2 sierpnia 2016r. sygn. akt. III K 514/13 na karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 5 lat.

Należy pamiętać, że kara łączna jest swoistym podsumowaniem działalności przestępczej skazanego w okresie objętym skazaniami za poszczególne czyny, które pozostają w zbiegu realnym. Jej celem nie jest premiowanie osoby wielokrotnie łamiącej porządek prawny, lecz zapewnienie racjonalnego stosowania kar i środków karnych poprzez likwidację swoistej konkurencji, która wynika z kilkakrotnych skazań. Popęlenie więcej niż jednego przestępstwa jest okolicznością, wskazującą na demoralizację skazanego, skoro wejście przez niego w konflikt z prawem nie miało jednorazowego, incydentalnego charakteru. Jak podkreśla się w orzecznictwie, „kara łączna to szczególna kara wymierzana niejako ‘na nowo’ i jako taka stanowić musi syntetyczną całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione czyny i jako taka nie może i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości – pozostających w realnym zbiegu – przestępstw, a taki stan rzeczy może w wyroku łącznym nawet pogorszyć sytuację skazanego, w szczególności przy łączeniu wyroków zawierających już kary łączne” (wyrok SA w Katowicach z 29 września 2011 r., II AKa 372/11, Prok. i Pr.-wkł. (...)). W rezultacie, okoliczność, że skazany, oczekuje skrócenia efektywnego czasu odbywania kar z wyroków jednostkowych, czy też warunkowego zawieszenia orzeczonej kary łącznej nie może mieć znaczenia przy badaniu prawidłowości i trafności zapadłego rozstrzygnięcia.

Podkreślenia wymaga, iż jeden z wyroków podlegających łączeniu zawiera w sobie karę łączną obejmującą dwie kary jednostkowe pozbawienia wolności. Nowelizacja kodeksu karnego pozwalająca na łączenie wobec osób skazanych kar łącznych jest dla skazanego bardzo korzystna gdyż podstawę połączenia nie stanowią już kary jednostkowe, których suma byłaby z pewnością wyższa, ale ukształtowana już w niższym rozmiarze kara łączna.

Zgodnie z aktualnym brzmieniem art. 89 par. 1a kk w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania Sąd może w wyroku łącznym orzec karę łączną pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Z treści zaś art. 89 par. 1 kk wynika że Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej w wymiarze nieprzekraczającym roku jeżeli sprawca w czasie popełnienia każdego z tych przestępstw nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające do osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. W niniejszej sprawie nie zostały zatem spełnione przesłanki pozwalające na zastosowanie dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności. R. L. był bowiem skazany na kary pozbawienia wolności podczas popełniania przestępstw, za które skazano go wyrokami: Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 16 grudnia 2013r. sygn. akt. III K 888/12,- Sądu Rejonowego w Zakopanem z dnia 9 stycznia 2015r. sygn. akt. III K 590/14, Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 2 sierpnia 2016r. sygn. akt. III K 514/13. Warunek określony w art. 89 par. 1 kk dotyczy bowiem nie tylko kar pozbawienia wolności o charakterze bezwzględnym ale także kar pozbawienia wolności orzeczonych z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. W Komentarzu do Kodeksu Karnego pod redakcją M. F. wyd. W. K. W. 2016r. strona 673 wyrażono pogląd : „ sformułowanie ‘jeżeli sprawcę w czasie popełnienia każdego z tych przestępstw nie był skazany na karę pozbawienia wolności’ wyklucza możliwość orzeczenia kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jeśli sprawca w czasie popełnienia któregokolwiek ze zbiegających się przestępstw był skazany na karę pozbawienia wolności w tym także na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania” Zresztą art. 69 par. 1 kk stanowiący podstawę prawną warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności również wprowadza bezwzględny warunek niekaralności na karę pozbawienia wolności w czasie popełnienia czynu podlegającego orzekaniu.

Zatem wobec R. L. nie został spełniony warunek niekaralności na karę pozbawienia wolności. Był bowiem prawomocnie skazany chociażby wyrokiem Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8 marca 2012r. sygn. akt. III K 816/O6 na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem na okres próby 4 lat. Stąd też – niezależnie

od stanu zdrowia, na który skazany się powołuje - instytucja probacyjna w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności- nie może być wobec skazanego zastosowana.

Sąd Rejonowy wyczerpująco przedstawił przesłanki, wpływające na sposób ukształtowanie kary łącznej wobec skazanego, a wymiar tej kary uwzględnia tak wielość zbiegających się przestępstw, różną rodzajowo kwalifikację prawną zdarzeń i brak tożsamości pokrzywdzonych, jak i odstępy czasu między poszczególnymi osądzonymi czynami. Dopuszczalne granice kary łącznej zgodnie z regułami określonymi w art.86§1 k.k. i art. 89 par. 1 b kk wynosiły: od 8 miesięcy pozbawienia wolności do 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczenie wobec skazanego kary łącznej 8 miesięcy pozbawienia wolności, przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji, nie może być z pewnością poczytane za nadmierną dolegliwość, nie dającą się pogodzić z powszechnym odczuciem sprawiedliwości. Co więcej, skarżący wydaje się nie dostrzegać, że Sąd Rejonowy potraktował go wyjątkowo łagodnie orzekając względem niego karę łączną pozbawienia wolności w najniższym z możliwych wymiarów. Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że zastosowanie zasady pełnej absorpcji odniesie skutek prewencyjny i będzie działać wychowawczo na skazanego. W rozpoznawanym przypadku brak jest natomiast podstaw, by warunkowo zawiesić skazanemu orzeczoną karę łączną 8 pozbawienia wolności na okres próby gdyż tak jak to wskazano wyżej uniemożliwiają to aktualnie obowiązujące przepisy kodeksu karnego . Jego zły stan zdrowia natomiast może stać się argumentem, by w postępowaniu wykonawczym starać się o odbycie kary pozbawienia wolności w warunkach dozoru elektronicznego lub, by odroczyć wykonanie tej kary.

W tym stanie rzeczy, nie podzielając zarzutów apelacji i nie znajdując podstaw do uchylenia bądź zmiany zaskarżonego wyroku z urzędu, Sąd Okręgowy utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z kolei uwzględniając sytuację osobistą i zdrowotną skazanego, oraz rozmiar podlegających wykonaniu kar pozbawienia wolności, zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa (art.634 k.p.k. w zw. z art.624§1 k.p.k.).

SSO Katarzyna Gozdawa-Grajewska

SSO Olga Nocoń SSO Lucyna Pradelska - Staniczek